

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului declarat de Curjos Valeriu și Gospodăria Țărănească „Curjos Valeriu Tudor”, reprezentați de Todorov Maxim,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Onos Grigore împotriva lui Valeriu Curjos, intervenient accesoriu Gospodăria Țărănească „Curjos Valeriu Tudor” cu privire la încasarea prejudiciului material,

împotriva deciziei din 12 octombrie 2023 a Curții de Apel Cahul, prin care s-a admis apelul declarat de Gospodăria Țărănească „Curjos Valeriu Tudor” și cererea de alăturare la apelul depus de Curjos Valeriu, prin intermediul avocatului Todorov Maxim, și modificată hotărârea din 10 noiembrie 2022 a Judecătoria Cahul, sediul Central, prin micșorarea cuantumului prejudiciului material și a cheltuielilor de judecată,

(Dosarul nr. 2ra-249/24
NR.PIGD 2-22010608-01-2ra-01032024)

Recursul declarat după 01 septembrie 2023. Recursul este vădit neîntemeiat.
Dezacordul recurenților cu decizia instanței de apel nu constituie temei de casare a acesteia.

Prima instanță: Judecătoria Cahul, sediul Central (jud: L. Turculeț)
Instanța de apel: Curtea de Apel Cahul (jud: G. Vavrin, I. Dănăilă, N. Bondarenco)

21 noiembrie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând, în lipsa părților, admisibilitatea recursului declarat de Curjos Valeriu și Gospodăria Țărănească „Curjos Valeriu Tudor”, reprezentați de Todorov Maxim,

Curtea Supremă de Justiție, în completul de judecată compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*

Ion Munteanu,

Gheorghe Stratulat, *Judecători*

constată următoarele:

ÎN FAPT:

1. La 25 ianuarie 2022, Onos Grigore a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Curjos Valeriu cu privire la repararea prejudiciului material.

2. În susținerea acțiunii reclamantul a indicat că este proprietarul terenului de viță de vie, situat în extravilanul satului *****, cu nr. cadastral *****, cu suprafața de ***** ha, dobândit în proprietate în temeiul contractului de donație nr.***** din 18.03.2014. Pe terenul respectiv a plantat viță de vie de soi „Zaiber”.

3. La 12 noiembrie 2020, a depistat că plantațiile au fost defrișate.

4. În rezultatul examinării plângerii de către organele de drept, s-a constatat că plantația a fost defrișată de către pârâtul Curjos Valeriu, care a recunoscut acest fapt, cultivând pe acesta fasole și porumb.

5. Cu plângere similară reclamantul s-a adresat primarului satului *****, în urma examinării acesteia s-a stabilit faptul defrișării plantației de pe terenul respectiv, și doar 20% din teren era plantat cu viță de vie, în rest, terenul a fost cultivat cu porumb și fasole.

6. Ulterior, Onos Grigore a solicitat evaluarea pagubelor în rezultatul defrișării plantației de viță de vie și potrivit concluziei expertului Ion Miron, licența nr.091021 PM din 11.10.2021, s-a stabilit că prejudiciul material cauzat reclamantului constituie suma de 27 027 de lei.

7. În contextul enunțat, Onos Grigore a solicitat admiterea acțiunii, încasarea din contul lui Curjos Valeriu în beneficiul său a sumei de 27 027 de lei cu titlu de prejudiciu material, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE:

8. Prin încheierea din 11 mai 2022 a Judecătoriei Cahul, sediul Central a fost atrasă în proces în calitate de intervenient accesoriu Gospodăria Țărănească „Curajos Valeriu Tudor”.

9. Prin hotărârea din 10 noiembrie 2022 a Judecătoriei Cahul, sediul Central s-a admis acțiunea depusă de Onos Grigore. S-a încasat din contul lui Valeriu Curjos în beneficiul lui Onos Grigore suma de 27027 de lei cu titlu de

prejudiciu material, 811 lei taxa de stat și 2000 de lei pentru efectuarea expertizei.

10. Prima instanță a motivat hotărârea, constatând că potrivit contractului de donație nr.***** din 18.03.2014, proprietar al terenului plantat cu viță de vie, cu numărul cadastral ***** , cu suprafața ***** ha, situat în extravilanul satului ***** , este Onos Grigore (f.d.7). La 26.06.2020, Onos Grigore s-a adresat cu cerere la Primăria sat. ***** , solicitând să-i fie măsurat terenul de pe teritoriul sat. ***** , care se află între teritoriul cetățenilor ***** . și ***** (f.d.13). La 07.07.2020, prin răspunsul Primăriei sat. ***** , lui Onos Grigore i s-a adus la cunoștință că în urma ieșirii în teritoriu s-a constatat că în urma măsurărilor terenului cu nr. cadastral ***** , cu suprafața de ***** ha, s-a stabilit că hotarele terenului respectiv nu au fost strămutate, însă s-a depistat defrișarea parțială a culturii de viță de vie, la moment aproximativ 20% din terenul dat mai este plantat cu viță de vie, în rest, terenul este cultivat cu porumb și fasole. La fel, i s-a comunicat că în momentul măsurării se întâlneau buturugi, ramuri și rădăcini din tufele de viță de vie defrișate anterior (f.d.15). La 23.07.2020, Onos Ioana a depus cerere la IP Cahul, prin care a comunicat că în perioada martie-aprilie 2020 de către Curjos Valeriu i-a fost deteriorată o porțiune de **** ha, pe care este plantată viță de vie, fiindu-i cauzată o pagubă materială în mărime de 20000 de lei (f.d.17). Potrivit răspunsului IP Cahul cu nr.14374 din 07.12.2020, urmare a acțiunilor de constatare desfășurate pe faptul dat, în acțiunile lui Curjos Valeriu nu a fost posibil de stabilit elementele constitutive ale contravenției prevăzute de art.104 din Codul contravențional, dat fiind faptul că deteriorarea plantației de viță de vie nu a fost intenționată, ultimul a confundat haturile, neavând intenția directă de a deteriora ceva. Totodată, i s-a explicat că este în drept de a se adresa în instanța de judecată, pentru recuperarea pagubelor materiale (f.d.12).

11. Prima instanță a constatat cauzarea prejudiciului material lui Onos Grigore de către pârâtul Curjos Valeriu prin defrișarea terenului plantat cu viță de vie cu numărul cadastral ***** , cu suprafața ***** ha, în urma cultivării terenului cu fasole și porumb. Faptul dat se probează prin răspunsul nr.123 din 07.07.2020 al Primăriei sat. ***** , la cererea proprietarului terenului agricol cu numărul cadastral ***** , Onos Grigore, prin care s-a constatat că hotarele terenului dat nu au fost strămutate, însă pe terenul agricol menționat, cu suprafață totală de ***** ha, s-a depistat defrișarea parțială a culturii de viță de vie, drept urmare aproximativ doar 20% din terenul dat mai este cultivat cu viță de vie, în rest terenul este cultivat cu porumb și fasole. Mai mult, în momentul măsurării se întâlneau buturugi, ramuri și rădăcini din tufele de viță de vie defrișate anterior (f.d.15). Curjos Valeriu, fiind audiat în calitate de persoană în privința cărei a fost pornit procesul contravențional, a recunoscut faptul că a confundat hotarul, intrând din greșeală, cu tractorul personal, pe lotul de teren ce aparține Ioanei Onos și a arat o porțiune de ***** ha din acesta (f.d.21).

12. Instanța de judecată a stabilit că în urma acțiunilor de constatare desfășurate de către IP Cahul pe faptul acțiunilor lui Curjos Valeriu, pe marginea cererii depuse de Onos Grigore, s-a constatat că pârâtul în luna mai 2020, a confundat hotarul, intrând din greșeală cu tractorul personal, pe lotul de teren ce aparține Onos Ioana și l-a arat pe o porțiune de 80%. Agentul constatat a constatat că la caz în acțiunile lui Curjos Valeriu nu se prevăd semne constitutive ale contravenției prevăzute de art.104 din Codul contravențional.

13. În contextul circumstanțelor constatate, instanța de fond a considerat ca fiind îndreptățit reclamantul de a solicita repararea prejudiciului material cauzat prin acțiunile pârâtului Curjos Valeriu.

14. Totodată, instanța a remarcat că reclamantul prin cererea depusă pretinde încasarea prejudiciul material cauzat în mărime de 27 027 de lei pentru roada pierdută pentru anul 2020, care se referă la acele 80% din plantațiile defrișate, reieșind din următorul calcul: prețul de piață al unui butaș de viță de vie, soi „Zaiber”, constituie 20 lei/kg, butași necesari pentru suprafața defrișată ce constituie 594 butași soiul „Zaiber” x 20 lei/b constituind 11880 de lei, pentru plantarea a circa 594 butași de soiul „Zaiber” – 1135 de lei, prețul productivității strugurilor de acest soi (venitul ratat) - 2156 de lei și prelucrarea manuală a 594 butași -11856 de lei. În susținerea calcului prezentat reclamantul a anexat concluzia expertului, Ion Miron, licența nr.091021 PM din 11.10.2021, potrivit cărei prejudiciul material cauzat în rezultatul defrișării terenului cu suprafața de 0,077 ha, plantat cu viță de vie de soiul „Zaiber”, la momentul expertizei constituie suma de 27 027 de lei (f.d. 22-27).

15. Aici, instanța a reținut că concluzia expertului, Ion Miron, demonstrează în mod cert prejudiciul material cauzat reclamantului.

16. În contextul enunțat, instanța de judecată a concluzionat că la aprecierea prejudiciului material se va lua în considerare datele prezentate prin Raportul de expertiză întocmit de expertul, Ion Miron, apreciate de către instanță ca fiind suficiente pentru stabilirea cuantumului prejudiciului real suportat de reclamant.

17. În aceiași ordine de idei, instanța de judecată a remarcat că potrivit art.2025 alin.(4) și (5) din Codul civil, persoana vătămată nu este ținută să demonstreze că a cheltuit suma despăgubirii în scopul reparării prejudiciului. În cazul prejudiciului viitor, despăgubirea, indiferent de forma în care s-a acordat, va putea fi sporită, redusă sau stinsă dacă, după stabilirea ei, prejudiciul s-a mărit, s-a micșorat ori a încetat.

18. Prima instanță nu a reținut argumentele reprezentantului pârâtului referitor la faptul că, vizualizând concluzia expertului Ion Miron, acesta nu indică că ar fi ieșit la fața locului, sunt doar documente prezentate, la fel, în raportul de evaluare nu este menționat că a ieșit la fața locului a efectuat fotografiile care să le anexeze, rezultă că evaluarea a fost efectuată doar în baza documentelor prezentate, așa cum în raportul de evaluare evaluatorul

indică expres „În cazul dat expertiza terenului plantat cu vița de vie este efectuată cu ieșirea expertului la fața locului – sat. *****, zona de centru a satului (f.d. 25), iar faptul că la raportul de evaluare nu au fost anexate poze, nu demonstrează inexactitatea evaluării. Or, argumentele reprezentantului pârâtului precum că în raportul de evaluare este indicat doar venitul brut, cheltuielile de prelucrare a terenului nu sunt indicate și scăzute, se calculează doar pretinsul venit brut ratat fără a indica care ar fi cheltuielile, instanța îl consideră neîntemeiat, deoarece în raportul de evaluare au fost indicate cheltuielile de prelucrare a terenului, prețul de piață a butașilor de soiul „Zaiber”, prețul pentru plantarea acestora, prețul de piață mediu a unui kg de struguri de acest soiul, cantitatea normativă totală de prelucrare manuală, costul unei ore de muncă ș.a.

19. La fel, prima instanță a apreciat ca fiind neîntemeiate și declarative argumentele reprezentantului pârâtului precum că „la data distrugerii pretinsei plantații de viță de vie care era îngrijită, în viziunea reclamantului aceasta nu prezenta absolut nicio valoare, sau că, primarul a confirmat că terenul avea destinație de construcție, era pârloagă, cel puțin întrebând în anul 2017-2020 a confirmat că destul de des trece pe lângă terenurile date și nu a văzut că vița de vie să fie cultivată de către Onos Grigore și de către vecini”, or, ultimul audiat în ședința de judecată a declarat că, „personal nu a ieșit la fața locului, însă a mers inginerul cadastral”, tot el a mai declarat că „în anii 2017-2020 terenul în cauză nu se prelucra și nu cunoaște când a fost plantată pe acel teren vița de vie”, însă tot acesta a menționat că „se referă la ceea ce vede din drum” și la faptul că terenul este pârloagă, la fel, a menționat că „a văzut trecând pe drum, dar ce este în interior nu cunoaște”, toate aceste declarații lasă dubii în ceea ce privește veridicitatea argumentelor invocate de reprezentantul pârâtului, deoarece primarul nici nu s-a prezentat la fața locului, respectiv nu cunoaște care era starea viței de vie la momentul defrișării, nu cunoaște dacă a fost sau nu plantată pe acel teren viță de vie.

20. În ce privește Raportul de expertiză judiciară întocmit de expertul Cara Ecaterina instanța a concluzionat că acesta nu poate fi reținut drept probă, întrucât expertul respectiv deține competență dintr-un alt domeniu decât cel în care a efectuat expertiza, având specialitatea de expertiză economică.

21. În circumstanțele în care a fost stabilit cauzarea prejudiciului material, instanța a concluzionat ca fiind întemeiată acțiunea reclamantului privind încasării prejudiciului material din contul lui Valeriu Curjos în beneficiul lui Onos Grigore.

22. Cu referire la compensarea cheltuielilor de judecată și cu trimitere la prevederile art.94 alin.(1) din Codul de procedură civilă, instanța de judecată a notat că conform ordinul de încasare nr.1 din 02.02.2022, reclamantul a achitat suma de 811 lei pentru taxa de stat (f.d. 35). Reieșind din faptul că acțiune reclamantului a fost admisă, instanța de judecată a concluzionat că urmează a fi încasată de la partea care a pierdut procesul

(pârâtul Curjos Valeriu) în beneficiul reclamantului Onos Grigore suma de 811 lei cu titlu de taxa de stat achitată la depunerea cererii de chemare în judecată.

23. Cât privește încasarea din contul pârâtului a cheltuielilor suportate pentru efectuarea expertizei în sumă de 2000 de lei, confirmate prin factura fiscală seria WB nr.1983067 (f.d.49), în acest sens, instanța de judecată a considerat necesar de a admite pretenția înaintată și de a încasa din contul lui Curjos Valeriu suma de 2000 lei în contul recuperării cheltuielilor suportate pentru efectuarea expertizei.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL:

24. La 15 noiembrie 2022, Gospodăria Țărănească „Curjos Valeriu Tudor”, reprezentată de avocatul Todorov Maxim, a declarat apel (nemotivat), iar la 19 ianuarie 2023, Curjos Valeriu și Gospodăria Țărănească „Curjos Valeriu Tudor”, reprezentați de Todorov Maxim, au depus apelul motivat, solicitând casarea integrală a hotărârii din 10 noiembrie 2022 a Judecătorei Cahul, sediul Central, cu emiterea unei hotărâri noi de respingere a acțiunii depuse de Onos Grigore.

25. La 07 februarie 2023, Curjos Valeriu, reprezentat de avocatul Todorov Maxim a depus cerere de alăturare la apelul declarat de Gospodăria Țărănească „Curjos Valeriu Tudor”, reprezentată de avocatul Todorov Maxim.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL:

26. Prin încheierea din 28 ianuarie 2023 a Curții de Apel Cahul a fost restituit apelul declarat de Curjos Valeriu, reprezentat de avocatul Todorov Maxim, în temeiul art.369 alin.(1) lit.b) și alin.(1¹) CPC, din motiv că apelul a fost depus în afara termenului legal.

27. Prin decizia din 12 octombrie 2023 a Curții de Apel Cahul s-a admis apelul declarat de Gospodăria Țărănească „Curjos Valeriu Tudor” și cererea de alăturare la apelul depus de Curjos Valeriu, prin intermediul avocatului Todorov Maxim, și modificată hotărârea din 10 noiembrie 2022 a Judecătorei Cahul, sediul Central, prin micșorarea cuantumului prejudiciului material de la 27 027 de lei până la 11 880 de lei și suma cheltuielilor de judecată pentru achitare taxei de stat de la 811 lei până la 356,40 de lei, pentru efectuarea expertizei de la 2000 de lei până la 1000 de lei. În rest, hotărârea primei instanțe, a fost menținută. S-a încasat din contul lui Grigore Onos în beneficiul lui Valeriu Curjos cheltuielile de judecată pentru achitarea taxei de stat la depunerea apelului în sumă de 267,50 de lei.

28. Instanța de apel a motivat decizia prin faptul, că analizând materialele cauzei, prejudiciul material pretins de Onos Grigore nu este confirmat în mărime deplină în sumă de 27 027 de lei, or, din înscrisurile

cauzei, explicațiile părților și a martorului rezultă cu certitudine că terenul cu nr. cadastral *****, ce aparține lui Onos Grigore, în ultimii 10 ani nu a fost prelucrat, respectiv cheltuielile invocate pentru plantarea butașilor în sumă de 1135 de lei, costul strugurilor neculeși (roada)/venitul ratat în sumă de 2156 de lei și de prelucrare manuală a butașilor în sumă de 11856 de lei, sunt nejustificate.

29. Instanța a remarcat că reclamantul Onos Grigore nu a invocat și nici nu a prezentat probe care să ateste că intenționează să planteze butași de viță de vie pe terenul cu nr.cadastral *****. De asemenea, Onos Grigore nu a prezentat probe care să confirme cantitatea de struguri culeși de pe porțiunea de teren arată cu tractorul de către Curjos Valeriu sau cel puțin de pe porțiunea de teren care la moment încă mai este plantată cu viță de vie (20%).

30. De asemenea, Onos Grigore nu a prezentat instanței de judecată probe care să denote prelucrarea manuală a butucilor/butașilor plantați pe acea porțiune de teren arată de Curjos Valeriu, or, în ultimii 10 ani acel teren nu a fost prelucrat de Onos Grigore, respectiv nu a cules fructe ale acestuia pentru a avea dreptul de a invoca venitul ratat și cheltuielile de prelucrare manuală a butucilor de viță de vie.

31. Instanța de apel a remarcat că concluzia expertului Ion Miron, licența nr.091021 din 11 octombrie 2021, cu privire la evaluarea prejudiciului material cauzat lui Onos Grigore, în lipsa altor probe, nu este suficientă pentru a reține suma prejudiciului material pretins în valoare de 27 027 de lei.

32. Drept consecință, instanța de apel a concluzionat că prejudiciul material cauzat de Curjos Valeriu lui Onos Grigore este confirmată în partea distrugerii butucilor de viță de vie de soi "Zaiber" în număr de 594 de bucăți, ceea ce constituie suma de 11 880 de lei, care se impune a fi încasată din contul lui Curjos Valeriu, în rest, prejudiciul material invocat de reclamant în sumă de 15 147 de lei, este unul nejustificat prin probe pertinente și concludente.

33. Cât privește Raportul de expertiză judiciară nr.5/22 din 10 mai 2022 întocmit de Biroul individual de expertiză judiciară "Cara Ecaterina", instanța de apel a concluzionat că prima instanță întemeiat a respins această probă, întrucât expertul are dreptul de a efectua expertize judiciare contabile, economice și economice-inginerești, fiind alte domenii decât expertiza pentru evaluarea prejudiciului. Mai mult ca atât, în partea descriptivă a Raportului de expertiză judiciară se indică că „au efectuat expertiza judiciară contabilă-economică, în comise asupra materialelor ce țin de evaluarea pretinsei pagube cauzat cetățeanului Onos Grigore, parvenite la 05 mai 2022 de la Curjos Valeriu, reprezentat de avocatului Todorov Maxim...”, efectuarea unei asemenea expertize judiciare urma să fie dispusă de către instanța de judecată cu concursul ambelor părți, însă reieșind din obiectul acțiunii, de recuperare a prejudiciului material cauzat prin defrișarea buturilor de viță-de-vie, nu este necesară o expertiză contabilă-economică, în comisie, pentru stabilirea

prejudiciului material, or, la caz, reclamantul nu și-a întemeiat acțiunea în baza unor documente de evidență contabilă pentru stabilirea prejudiciului.

34. Luând în considerare raționamentele descrise, instanța de apel a constatat temei pentru intervenirea în soluția primei instanțe, în partea încasării prejudiciului material, prin micșorarea cuantumului despăgubirii materiale încasate din contul pârâtului Curjos Valeriu în beneficiul reclamantului Onos Grigore de la 27 027 de lei până la 11 880 de lei.

35. Au fost considerate neîntemeiate argumentele apelanților în sensul atragerii în proces, conform art.62 CPC, a tractoristului care a prelucrat nemijlocit terenul ce aparține lui Onos Grigore, or, în instanța de fond dâșii nu au fost lipsiți de posibilitatea de a înainta asemenea demers, deși în proces GȚ „Curjos Valeriu” a fost atrasă ca intervenient accesoriu, anume la demersul avocatului. Respectiv, în opinia instanței de apel acest argument este înaintat pentru a crea formal, temei de casare a hotărârii judecătorești. Afară de aceasta, în instanța de apel, Curjos Valeriu a menționat că a luat asupra sa întreaga situație pentru a nu crea probleme tractoristului.

36. Având în vedere că pretențiile de bază din acțiunea înaintată au fost admise parțial, instanța de apel a considerat necesar de a reduce proporțional și cheltuielile de judecată încasate pentru taxa de stat de la 811 lei până la 356,40 lei și pentru efectuarea expertizei de la 2000 de lei până la 1000 de lei.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS:

37. La 22 februarie 2024, Curjos Valeriu și Gospodăria Țărănească „Curjos Valeriu Tudor”, reprezentați de Todorov Maxim, au declarat recurs, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei din 12 octombrie 2023 a Curții de Apel Cahul și a hotărârii din 10 noiembrie 2022 a Judecătoria Cahul, sediul Central, cu emiterea unei hotărâri noi de respingere integrală a acțiunii depuse de Onos Grigore.

SOLICITĂRILE RECURENȚILOR:

38. În susținerea recursului, Curjos Valeriu și Gospodăria Țărănească „Curjos Valeriu Tudor”, reprezentați de Todorov Maxim, au invocat că instanța de apel, precum și instanța de fond, la soluționarea prezentei cauze, a dat apreciere vădit nerezonabilă probelor prezentate de părți.

39. Recurenții indică că nu este clar din conținutul căror circumstanțe instanța de fond a ajuns la concluzia potrivit căreia Onos Grigore este proprietarul terenului plantat cu viță de vie. Or, potrivit probelor anexate la materialele cauzei, terenul pe care se pretinde că este plantată viță de vie, potrivit certificatului cadastral și contractului de donație nr. ***** din 18.03.2014, are destinația „teren pentru construcții”. Respectiv, despre care

plantație de viță de vie poate fi vorba în situația în care terenul în litigiu are o destinație pentru „construcții”.

40. În cadrul examinării cauzei în instanța de fond, a fost dispusă efectuarea unei expertize judiciare, iar potrivit Raportului de expertiză judiciară contabilă-economică în comisie nr.5/22 din 10.05.2022, expertul a indicat destul de clar că la materialele cauzei civile nu au fost anexate documente care confirmă că proprietarul terenului cu suprafața de ***** ha, înscris în Registrul bunurilor imobile cu nr. cadastral *****, destinația fiind indicată „teren pentru construcții” a admis careva cheltuieli ce țin de cultivarea plantației de viță-de-vie și îngrijirea plantațiilor pe parcursul perioadei 18.03.2014 - 26.06.2020. Mai indică expertul faptul că, reieșind din recomandările colaboratorilor catedrei de viticultură a Universității Agrare de Stat din Moldova expuse în Ghidul pentru producătorii de struguri, plantarea viței de vie începe întotdeauna cu pregătirea terenului care constă în eliminarea vegetației lemnoase — arbori, arbuști, butuci, cât și eliminarea denivelărilor de teren, după care se efectuează marcarea locului pe care îl va ocupa fiecare butaș pe teren, săparea gropilor, plantarea butașilor, udare, fertilizare. Iar după plantare în fiecare an urma să fie îndeplinite lucrări agricole pentru întreținerea vitei de vie în corespundere cu Calendarul complet al lucrărilor de plantare și întreținere la vița de vie, anexat la materialele Raportului de expertiză.

41. La fel, pe terenul respectiv în perioada 18.03.2014 - momentul dobândirii dreptului de proprietate de către Onos Grigore, și 26.06.2020 - data adresării către primarul satului ***** pentru stabilirea hotarului, Onos Grigore nu a îndeplinit lucrări agricole de plantare sau îngrijire a viței de vie, fapt ce se confirmă prin cererea depusă de Onos Grigore către primarul satului *****, prin care a solicitat măsurarea terenului său cu delimitarea hotarului.

42. La caz, nu se atestă existența a unei plantații de viță de vie roditoare pe terenul litigios, în situația în care proprietarul acestuia elementar nu cunoștea cu certitudine hotarele terenului său.

43. Pe lângă acestea, fiind audiat în cadrul ședinței de judecată în calitate de martor, primarul satului *****, *****, a indicat că terenul în cauză are destinație pentru construcție, iar din anul 2017 acesta era o „pârloagă” fără a fi prelucrat de către cineva, fapt ce atestă că Onos Grigore nu a efectuat nicio plantație de viță-de-vie pe terenul în litigiu, iar pretențiile sale de încasare a pretinsului prejudiciu material cauzat, sunt absolut neîntemeiate.

44. Afară de aceasta, în raportul de evaluare au fost indicate cheltuielile de prelucrare a terenului, prețul de piață a butașilor de soiul „Zaiber”, prețul pentru plantarea acestora, prețul de piață mediu a unui kg de struguri de acest soi, cantitatea normativă totală de prelucrare manuală, costul unei ore de muncă, ș.a., însă instanța nu s-a expus asupra faptului că în concluzia expertului Ion Miron este determinată pretinsa pagubă fără a fi

luată în considerare și fără a fi aplicat coeficientul de uzură a butașilor de viță-de-vie, după cum prevede Regulamentul privind evidența și calcularea amortizării mijloacelor fixe în scopuri fiscale aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.704 din 27.12.2019.

45. La fel, nu s-a ținut cont că potrivit concluziei expertului Miron Ion pretinsul prejudiciu cauzat reclamantului Onos Grigore a fost calculat reieșind din crearea și îngrijirea unei plantații de viță de vie cu suprafața de ***** ha, ceea ce depășește suprafața terenului deținut de Onos Grigore, iar la determinarea venitului ratat, expertul nominalizat nu a dedus cheltuielilor legate de prelucrarea terenului și altele.

46. Nu este clar nici faptul cum a fost determinată suprafața de 80%, care se pretinde a fi defrișată de Curjos Valeriu, or, potrivit răspunsului nr.123 din 07.07.2020, Primăria sat. ***** la moment aproximativ 20% din terenul în litigiu mai este cultivat cu viță de vie. Chiar și dacă Curjos Valeriu ar fi prelucrat 80% din terenul în cauză, nu este clar în baza căror probe instanța a ajuns la concluzia că toată suprafața respectivă era plantată cu viță de vie, or, în acest sens Onos Grigore nu a prezentat nicio probă care ar justifica faptul că pe terenul, cu destinație pentru construcții, a plantat butași de viță de vie.

47. Recurenții consideră că la caz, în pofida faptului că la materialele cauzei există două Rapoarte de expertiză în care sunt expuse concluzii total diferite referitoare la existența și quantumul pretinsului prejudiciu material cauzat reclamantului Onos Grigore, totuși instanțele de judecată ierarhic inferioare referitor la Raportul de expertiză judiciară contabilă-economică în comisie nr.5/22 din 10.05.2022, s-a limitat în a indica doar faptul că acesta nu poate fi reținut drept probă pertinentă, din motiv că expertul deține competențe din alte domenii, având specialitatea de expertiză economică.

48. Nu este clar în baza căror prevederi legale instanțele de judecată au concluzionat că expertul are competențe din alt domeniu decât cel în care a efectuat expertiza, în situația în care Nomenclatorul expertizelor judiciare, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.195 din 24 martie 2017, cert stabilește ce se subînțelege prin *expertiza contabilă și economică*, la care instanțele nici nu au făcut referire, ceea ce denotă caracterul superficial al examinării cauzei. Or, hotărârea judecătorească nu se poate baza pe presupuneri, instanța de judecată fiind obligată să se expună în privința tuturor argumentelor invocate de părți și să cerceteze în ansamblu toate probele anexate la materialele cauzei.

49. Totodată, fiind audiat în calitate de martor, primarul satului sat. *****, *****, a confirmat că terenul ce aparține lui Onos Grigore de mai mulți ani era abandonat, crescut cu iarbă, necultivat, și plantație viță de vie, din cauza ierbii înalte, nici nu se observa, cu toate acestea instanțele nu au dat apreciere probei respective, lăsând-o fără examinare.

50. Subsecvent, în cadrul instanței de fond, GȚ „Curjos Valeriu Tudor” a fost atrasă în proces în calitate de intervenient accesoriu, întrucât terenul în litigiu a fost prelucrat de către această gospodărie țărănească, dar nu personal de către Curjos Valeriu, care este o persoană cu dizabilități care nu poate conduce de sine stătător un tractor, la caz, terenul vizat a fost prelucrat de către o altă persoană, care nu a fost atrasă în proces. În acest context, instanța urma să pună în discuție conform art.62 CPC coparticiparea procesuală obligatorie, fapt ignorat de către instanțele de judecată.

51. În drept, Curjos Valeriu și Gospodăria Țărănească „Curjos Valeriu Tudor”, reprezentați de Todorov Maxim, și-au întemeiat recursul pe prevederile art.432 alin.(1) lit.e) din Codul de procedură civilă, potrivit cărora recursul este admis dacă: e) hotărârea sau decizia este arbitrară ori se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor.

52. La 30 mai 2024, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului Onos Grigore copia recursului depus de Curjos Valeriu și Gospodăria Țărănească „Curjos Valeriu Tudor”, reprezentați de Todorov Maxim, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței în termenul stabilit, sub sancțiunea decăderii din acest drept, cu toate acestea intimatul nu și-a valorificat acest drept procesual.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ:

53. Articolul 434 alin.(1) și (2) din Codul de procedură civilă stipulează că:

„(1) Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

(2) Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.”

54. Prin Legea nr.246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) au fost operate modificări în Codul de procedură civilă, care au intrat în vigoare de la 01 septembrie 2023.

55. În conformitate cu prevederile art.XI alin.(3) din Legea nr.246 din 31 iulie 2023, recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

56. Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi.

57. În conjunctura enunțată, și având în vedere că, recursul a fost declarat la 22 februarie 2024, adică după intrarea în vigoare a modificărilor operate în Codul de procedură civilă, acesta va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

58. Articolul 432 din Codului de procedură civilă (în redacția Legii nr.246 din 31.07.2023, în vigoare din 01.09.2023) prevede că:

„(1) Recursul este admis dacă: a) interpretarea legii din hotărârea contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție; b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție; c) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv sau a fost respins ca fiind tardiv un apel depus în termen; d) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces; e) hotărârea sau decizia este arbitrară ori se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor; f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(2) Temeiurile menționate la alin.(1) lit.d)–f) pot fi invocate în recurs doar dacă au fost invocate în apel sau dacă încălcarea a avut loc în instanța de apel.”

59. Articolul 433 alin.(1) lit.f) din Codul de procedură civilă (în redacția Legii nr.246 din 31.07.2023, în vigoare din 01.09.2023) indică că:

„(1) Cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care: **f) recursul este vădit neîntemeiat.**

60. Articolul 440 alin.(1) și (2) din Codul de procedură civilă (în redacția Legii nr.246 din 31.07.2023, în vigoare din 01.09.2023) menționează că:

„(1) În cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil. (2) Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.”

MOTIVAREA INSTANȚEI:

61. Cu referire la termenul de declarare a recursului, Curtea de Apel Cahul a pronunțat decizia la *12 octombrie 2023*, în ședință publică.

62. Din actele cauzei rezultă că copia deciziei integrale (motivată) a instanței de apel a fost expediată în adresa lui Curjos Valeriu, GȚ „Curjos Valeriu Tudor” și avocatului Todorov Maxim, la *15 decembrie 2023*, însă nu se atestă date când a fost recepționată de către ultimii (f.d.196).

63. Astfel, recursul declarat la *22 februarie 2024* de către Curjos Valeriu și GȚ „Curjos Valeriu Tudor”, reprezentanți de avocatul Todorov Maxim, a fost depus în interiorul termenului legal prevăzut de art.434 alin.(1) CPC.

64. Din analiza prevederilor legale precitate supra, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, urmează să însușească în condițiile Codului de procedură civilă exercitarea efectivă a unui control de legalitate veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase. Astfel, normele citate oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă.

65. În această ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, Codul de procedură civilă dezvoltă nu doar caracterul nedevelopativ al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate.

66. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

67. Se reține că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art.432 din Codul de procedură civilă, în redacția legii în vigoare la data declarării recursului.

68. Completul de judecată remarcă că articolul 442 alin.(1) din Codul de procedură civilă stabilește că instanța de recurs verifică legalitatea hotărârii atacate doar în limitele invocate în recurs. Această prevedere nu permite instanței de recurs să admită recursul din alte considerente decât cele invocate în recurs.

69. Din analiza recursului declarat de Curjos Valeriu și GȚ „Curjos Valeriu Tudor”, reprezentanți de avocatul Todorov Maxim, rezultă că drept temei de declararea a recursului a fost invocat în esență prevederile *art.432 alin.(1) lit.e)* din Codul de procedură civilă (în redacția Legii nr.246 din 31.07.2023, în vigoare din 01.09.2023), potrivit căroră recursul este admis dacă hotărârea sau decizia este arbitrară ori se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor.

70. Cu referire la invocarea art.432 alin.(1) lit.e) din Codul de procedură civilă, recurenții susțin că decizia instanței de apel este arbitrară și bazată pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor.

71. Curtea Supremă de Justiție menționează că în sensul prevederilor lit.e) art.432 alin.(1) din Codul de procedură civilă, noțiunea de *hotărâre arbitrară* ori *de apreciere vădit nerezonabilă a probelor* urmează a fi stabilită în coraportul dintre mai multe principii.

72. Pentru a elucida înțelesul textului „*hotărâre arbitrară*” din art.432 alin.(1) lit.e) CPC, Curtea Supremă de Justiție ține cont, inclusiv, de sensul atribuit acestei noțiuni de Curtea Europeană a Drepturilor Omului. Astfel, de exemplu, *în cauza Bochan v. Ucraina (nr. 2), 5 februarie 2015, § 62*, Curtea Europeană a notat că o decizie judecătorească este *arbitrară* dacă, în esență, nu are nicio bază juridică în dreptul intern și nu stabilește nicio legătură între faptele litigiului, legea aplicabilă și rezultatul procedurii. Curtea Europeană consideră că o asemenea decizie reprezintă o „*denegare a dreptății*”. De asemenea, *în cauza Ballıktaş Bingöllü v. Turcia, 22 iunie 2021, § 75*, Curtea Europeană a notat că se poate considera că printr-o decizie judecătorească a fost comisă o „*eroare vădită*” dacă instanța a comis o eroare de drept sau de fapt pe care nicio instanță rezonabilă nu ar comite-o vreodată și că aceasta este aptă să perturbe caracterul echitabil al procedurii.

73. Totodată, potrivit art.71 alin.(4) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, la interpretarea actului normativ se ține cont de nota de

fundamentare, care a însoțit proiectul actului normativ respectiv și de alte documente care permit identificarea voinței autorității publice care a adoptat, a aprobat sau a emis actul normativ.

74. Nota informativă la Legea nr.246 din 31 iulie 2023 menționează următoarele: „...Utilizarea noțiunii de „*hotărâre arbitrară*” derivă din practica CtEDO, fiind utilizată pentru a defini situația în care judecătorii nu aduc nici o motivare pentru deciziile/hotărârile luate, sau când acestea sunt bazate pe greșeli evidente de fapt sau de drept comise de judecători. În esență, la categoria hotărârilor arbitrare ar putea fi atribuite și cele pronunțate cu bună știință contrar legii (în contextul art.307 din Codul penal). ...”. Iar, în nota de subsol la textul menționat în paragraful precedent, nota informativă aduce mai multe exemple din jurisprudența CtEDO în care hotărârile au fost considerate arbitrare sau bazate pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor. Nota de subsol menționează următoarele în ceea ce privește cauzele civile: „Exemple de procedură civilă: Respingerea fără o motivare clară a unui recurs într-o cauză civilă și menținerea unei decizii care era în mod clar contrară circumstanțelor cauzei, chiar dacă recurentul indica expres asupra acestei contradicții (*Dulaurans v. France, 2000, §38*); Refuzul judecătorilor, fără vreun motiv, de a anula ordinul de eliberare din funcție, care era bazat pe un raport de evaluare a performanțelor anulat anterior de aceiași judecători (*Tel v. Turkey, 2017*); Anularea de către instanța de recurs a deciziei instanței de fond (prin care au fost acordate compensații prevăzute de legislația muncii) fără a explica în vreun fel acest lucru și fără a face referire la lege, care prevedea aceste compensații (*Andelković v. Serbia, 2013; Lazarević v. Bosnia and Herzegovina, 2020*).

75. Din nota informativă menționată rezultă că sintagma „*hotărârea arbitrară*” urmează a fi definită prin prisma jurisprudenței CtEDO. În jurisprudența sa, CtEDO deseori folosește împreună sintagmele „*hotărârea arbitrară*” și hotărâre „*bazată pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor*”, fără a face o distincție clară între ele. Nota informativă menționează totuși că „la categoria hotărârilor arbitrare ar putea fi atribuite și cele pronunțate cu bună știință contrar legii (în contextul art.307 din Codul penal)”. Rezultă că în cazul hotărârii arbitrare, carența principală vizează încălcarea unei norme legale imperative, adică a unei prevederi normative care nu oferă nicio discreție judecătorului. Lipsa discreției poate rezulta din claritatea textului prevederii normative, fie din practica uniformă și clară de aplicare a normei. Această carență nu se poate datora unei simple greșeli, ci trebuie comisă cu bună știință sau ca urmare a unei erori inexplicabile. Suntem în prezența unor asemenea situații atunci când instanța de judecată adoptă o hotărâre ce contravine unei norme imperative invocate participanții la proces sau de instanța judecătorească ierarhic superioară, fără a explica convingător de ce nu aplică acea normă.

76. Sub acest aspect urmează a fi reținute și constatările Curții Constituționale din Hotărârea nr.2 din 16.01.2025 (pct.149-150), potrivit

căreia pentru a elucida înțelesul textelor contestate (inter alia ”hotărâre arbitrară”), destinatarii pot avea în vedere, inclusiv, sensul atribuit acestei noțiuni de Curtea Europeană a Drepturilor Omului. Astfel, de exemplu, *în cauza Bochan v. Ucraina (nr. 2), 5 februarie 2015, § 62*, Curtea Europeană a notat că o decizie judecătorească este arbitrară dacă, în esență, nu are nicio bază juridică în dreptul intern și nu stabilește nicio legătură între faptele litigiului, legea aplicabilă și rezultatul procedurii. Curtea Europeană consideră că o asemenea decizie reprezintă o „denegare a dreptății”. De asemenea, *în cauza Ballıktaş Bingöllü v. Turcia, 22 iunie 2021, §75*, Curtea Europeană a notat că se poate considera că printr-o decizie judecătorească a fost comisă o „eroare vădită” dacă instanța a comis o eroare de drept sau de fapt pe care nicio instanță rezonabilă nu ar comite-o vreodată și că aceasta este aptă să perturbe caracterul echitabil al procedurii.

77. Din textul recursului nu se constată în mod univoc vreun argument care ar justifica constatarea că decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe ar fi emise contrar normelor imperative aplicabile speței, precum și nici instanța de recurs nu a stabilit din textele hotărârilor contestate, raportate la circumstanțele cauzei.

78. Subsidiar, sintagma „*bazată pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor*” se referă în substanță la aprecierea probatoriului.

79. Pentru admiterea unui recurs în baza acestei sintagme este necesară întrunirea cumulativă a următoarelor condiții: a) hotărârea să se bazeze pe o apreciere eronată a probelor; b) aprecierea să fie vădit nerezonabilă; c) hotărârea contestată se bazează în mod determinant pe această apreciere.

80. Prin urmare, nu orice eroare în aprecierea probelor poate duce la admiterea recursului în temeiul art.432 alin.(1) lit.e) din Codul de procedură civilă, adică să fie evidentă pentru un profesionist și să nu poată fi explicată rațional. De asemenea, această eroare trebuie să fie determinantă pentru soluția din hotărârea contestată. Îi revine recurenților obligația să convingă instanța de recurs că aceste elemente sunt întrunite.

81. În speță, recurenții Curjos Valeriu și GȚ „Curjos Valeriu Tudor”, reprezentanți de avocatul Todorov Maxim, au indicat drept temei a recursului faptul că instanțele inferioare ar fi apreciat în mod vădit nerezonabil probele din dosar. Cu toate acestea, Completul de judecată nu a stabilit că probele au fost apreciate arbitrar sau irațional de către instanța de apel. Prin urmare, acest temei de recurs este vădit neîntemeiat.

82. Completul nu exclude că o hotărâre judecătorească poate fi atât „*arbitrară*”, cât și „*bazată pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor*”, însă fiecare din cele două sintagme urmează a fi invocate și bine argumentate separat.

83. De asemenea, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție remarcă că potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul

de apreciere a probelor de către instanțele ierarhic inferioare. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

84. Din considerentele redate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează că recursul declarat de Curjos Valeriu și GȚ „Curjos Valeriu Tudor”, reprezentanți de avocatul Todorov Maxim, este unul vădit neîntemeiat. Or, recursul respectiv conține obiecții de fapt și de drept similare celor expuse anterior care au fost analizate și apreciate corespunzător de instanța de apel.

85. La caz, lipsește aparența unei încălcări a dreptului recurenților Curjos Valeriu și GȚ „Curjos Valeriu Tudor”, reprezentanți de avocatul Todorov Maxim, la un proces echitabil garantat de art.6§1 CEDO.

86. De fapt, motivele recursului se referă la dezacordul recurenților cu soluția pronunțată de Curtea de Apel Cahul și nu relevă interpretarea contrară a legii, aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, sau că aceasta s-ar baza în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor, fapt ce nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

87. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursul depus de Curjos Valeriu și GȚ „Curjos Valeriu Tudor”, reprezentanți de avocatul Todorov Maxim, conține în esență obiecții de fapt și de drept similare expuse anterior în cererea de apel care au fost analizate de către Curtea de Apel Cahul, fiind apreciate pe o cercetare multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblu și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

88. Completul de judecată remarcă că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii/deciziei și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 din Codul de procedură civilă, în vigoare la data declarării recursului. Or, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate instanței de apel și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici. Simpla trimitere la un text de lege, fără explicarea pretensei interpretări și/sau aplicări eronate a prevederilor legale de către instanța de apel, nu echivalează cu un argument. Dacă ar proceda la examinarea unei asemenea pretenși argument, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție s-ar substitui autorului recursului, fapt care ar echivala cu un control efectuat din oficiu.

89. La fel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special, în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor. Astfel,

motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

90. În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [*Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230*]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (*Luordo împotriva Italiei, pct. 85*). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (*Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45*).

91. Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (*Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, 11p.141, §39*). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6§1 (*a se vedea Helmers c. Suediei 09 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A*).

92. Din considerentele redate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează că recursul declarat de Curjos Valeriu și GȚ „Curjos Valeriu Tudor”, reprezentanți de avocatul Todorov Maxim, este vădit neîntemeiat și urmează a fi considerat inadmisibil.

93. În conformitate cu art.433 alin.(1) lit.f) din Codul de procedură civilă, art.440 alin.(1) și (2) din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Consideră inadmisibil recursul declarat de Curjos Valeriu și Gospodăria Țărănească „Curjos Valeriu Tudor”, reprezentați de Todorov Maxim.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Munteanu

Gheorghe Stratulat